Tawbah-Kutaa 8ffaa

Description

Mallattoolee Nama Dhugaan Tawbatee

Namni jireenya ofii tawbaan jijjiruuf erga murteessee fi hojitti seenee booda mallattooleen jijjiramaa isarraa mulâ€™ataa adeemu. Jiâ€™oota muraasa keessatti mallatooleen armaan gadii irraa mulâ€™atu. Garuu namni, â€œTawbadhee jiraâ€• jedhee mallattoleen kunniin yoo isarraa hin mulâ€™atin, tawbah isaa keessa rakkotu jiraa jechuudha. Kanaafu, tawbah ofii qulqulleessuuf tattaafachu qaba. Arraba qofaan â€œTawbadheâ€• jechuun mallattoo tawbaa hin taâ€™u. Wanta tokko hojiin yoo hin mirkaneessin arraba qofaan dubbachuun gahaa ni taâ€™aa? Nama dhugaan tawbate irraa mallatooleen armaan gadi ni mulâ€™atu:

1-Zanbii (badii) irraa buqqaâ€™uu-namni dhugaan tawbate, akka nama uffatarraa xurii qulqulleesseti. Uffata bishaan keessatti cuubee yoo xurii irraa hin baasin, uffata qulqulleesse ni jedhama? Haaluma kanaan, namni tawbadhe jedhu, badii hojjatu yoo hin dhiisin, namni kuni tawbate ni jedhamaa? Namni uffata ofii bishaanii fi saamunaan miicee yoo xurii irraa baase, uffata isaa dhugaan qulqulleesse jedhama. Uffata irraa xurii baasun mallattoo miicamuu uffatichaa agarsiisa. Haaluma kanaan, namni qalbii ofii badii irraa tawbaan erga qulqulleessee booda badii sanitti yoo hin deebiâ€™in, kuni mallattoo dhugaan tawbachuu agarsiisudha. Fakkeenyaaf, namni fiilmi saalaa interneetin ykn Tvâ€™in ilaalu, kuni haraamaa fi wanta badaa akka taâ€™e ni hubata. Ergasii, irraa tawbachuu barbaada. Kanaafu, yoo dhugaan tawbate, fiilmi kana guutumaan guututti ilaalu ni dhiisa. Qalbiin isaa akka qulqullooftuuf Rabbiin irraa araarama kadhata. Wanta badaa ilaalaa ture san ni jibba. Lamuu akka itti hin deebine ijjannoo qabaata. Haala kanaan xurii cubbuu (dilii) ofirraa qulqulleessa.

2-Wanta balleesse fooyyessuu-tawbachuun of fooyyessuu waan taâ€™eef namni tawbadhe jedhu wanta balleesse ni fooyyeessa. Balleessaan inni hojjate isaa fi Rabbii isaa jidduu yoo taâ€™e, wanta Rabbiin itti ajajee hojjachuu fi wanta Inni irraa dhoowwe dhiisun, hojii ofii fooyyeessa. Gara biraatiin balleessaan inni hojjate, isaa fi namoota jidduu yoo taâ€™e, haqa isaanii deebisuun ykn dhiifama isaan gaafachuun ni fooyyessa. Haala kanaan, jireenya isaa jijjira.
Rabbiin ni jedha:

فَمَن تَابَ مِنۢ بَعۡدِ ظُلۡمِهِۦ وَأَصۡلَحَ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَتُوبُ عَلَيۡهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ
غَفُورٞ رَّحِيمٌ ٣٩

â€œ**Namni miidhaa raawwachuu isaa booda tawbatee fi [hojii isaa] fooyyesse, dhugumatti Rabbiin tawbaa isaa irraa qeebala. Rabbiin akkaan araaramaa, akkaan rahmata godhaadha.**â€• Suura Al-Maaâ€™ida 5:39

Kana jechuun namni miidhaa (zulmii) erga hojjate booda tawbatee (badii irraa buqqaâ€™uun gara Rabbii deebiâ€™e) fi hojii isaa fooyyesse, Rabbiin ni araaramaaf. Hojii fooyyessuu jechuun hojii gaggaarii hojjachuu fi haqa namootaa deebisuufi ykn dhiifama isaan gaafachudha. Fakkeenyaaf, namni hate, wanta hate san abbaaf deebisuu qaba. Yoo abbaa dhabe, fira namtichaatiif deebisuu. Yoo abbaas firas dhabe, sadaqaa kennuudha.

Gaafa tokko namtichi tokko gara dubartii ibaadaan beekkamte Raabiâ€™a bint Ismaaâ€™il Al-Adawiyyah dhufuun akkana jedheen, â€œAni badii baayâ€™ee hojjadhee jira. Yoo tawbadhe, Rabbiin tawbaa kiyya narraa qeebala jettee ni yaaddaa?â€• Ishiinis ni jetteen, â€œEe badii kee! Namoota Isarraa garagalan akkamitti gara ofiitti akka waamu sila hin agartuu? Namoota gara Isaatti deebiâ€™an akkamitti tawbaa isaanii irraa hin qeeballee?[1]â€•
Kanaafu, namni hanga fedhe badii yoo hojjate, dhugaan yoo tawbate, Rabbiin tawbaa isaa irraa qeebala, isaaf ni araarama. Dhugaan tawbachuu isaa mallattoolee agarsiisan keessaa tokko, wanta balleesse fooyyessuudha.

3-Tawbaan booda haalli isaa haala duraa caalaa gaarii taâ€™uuâ€“ kuni mallattoo guddaa mallattoo tawbaa agarsiisuudha. Tarii namni badii baayâ€™ee hojjachaa ture erga tawbate booda kabajaa fi sadarkaa olâ€™aanaa irra gahuu dandaâ€™a. Kuni galma kan gahuu akkuma badii ofii beeken yoo dafee tawbateedha. Namni erga tawbatee booda, amalli, hojii fi haalli isaa kan duraa caalaa yoo tole, dhugaan tawbate jedhama. Fakkeenyaf, namni hin salaanne fi badii adda addaa hojjatu yoo tawbate, dhugaan tawbachuu isaa kan beekan: salaata sirnaan yoo salaate, hojii badaa yoo dhiise, hojii gaggaarii yoo hojjate, amalaa fi adeemsa isaa yoo miidhagseedha. Tawbadhe jedhee wantoonni armaan olii yoo irraa hin mulâ€™atin tawbaan isaa tawbaa sobaa taâ€™aa jechuudha. Eeti, halkan tokkoon haala fi amala ofii sirreessun ni ulfaata. Garuu tarkaanfi tarkaanfin yoo itti deeme, haalli fi amalli isaa ni tola.

4- Wanta badaa hojjatee fi wanta gaarii dhiiseef gaabbu, khaatimaa (xumura) badaa sodaachuu â€“ namni akkuma badii ofii yaadatuun, â€œMaal taâ€™ee hojjadhe? Yaa Rabbii naaf araaramiâ€• jedhee akkuma gaabbuun, tawbaan isaa tawba dhugaa taâ€™a.
Namoota gaggaarii darban keessaa namni Shaqiiq jedhamu akkana jedha, â€œ**Hoji badaa darbeef booyun, badiitti lamuu deebiâ€™u sodaachuun, warroota badii hojjatan irraa baqachuu fi warroota hojii gaggaarii hojjatanitti maxxanuun mallattoolee tawbaa dhugaat**i[2].â€•

5-Yeroo hundaa duâ€™a yaadachuu- namni dhugaan tawbatu, duuti yoom akka itti dhuftu waan hin beeknef dafee hojii gaggaarii hojjata. Duâ€™a ofirratti eegaa wanta duraan balleesse foyyeessuuf yeroo isaa saamata.
6-**Rabbii fi Ergamaa Isaa jaallachuu, akkasumas warroota amanan jaallachuu fi hojii gaggaarii hojjachuu-**
Namni haqa irraa yoo garagalee fi baditti lixe, haqa ni jibba. Garuu erga tawbatee booda haqa jaallachuu eegala. Kanaafu, mallattoolee tawban isaa dhugaa taâ€™uu agarsiisan keessaa tokko haqaa fi warroota haqa irra jiran jaallachuudha.

Sadarkaalee Namoota Tawbatanii

Namoonni badii irraa erga tawbatanii jireenyaa ofii jijjiruuf ni carraaqu. Gariin isaanii tawbachuun hanga duâ€™aa karaa qajeelaa qabatu. Gariin isaanii badii fi tawbaa jidduu deddeebiâ€™u. Gariin immoo guutumaan guututti baditti deebiâ€™u dandaâ€™u. Mee sadarkaalee namoota tawbatanii haala armaan gadiitiin haa ilaallu:

Sadarkaa 1ffaa: namoonni sadarkaa kanaa namoota hanga duâ€™aa tawbaa irraa turanii fi gara badii deebiâ€™uuf nafsee ofitti kanneen hin hasaasnedha. Erga badii irraa buqqaâ€™anii fi gara Rabbii deebiâ€™anii booda hanga duâ€™aa karaa qajeelaa qabachuun duâ€™u. Warroonni kunniin warroota nafseen isaanii tasgabbooftu (muxmaâ€™inna) taatedha. Sadarkaa tawbaa olâ€™aanun warra ibsamaniidha. Sababni isaas, karaa qajeelaa irra deeman, wanta Rabbiin itti ajaje hojjachuu fi wanta Inni irraa dhoowwe dhiisun ajaja Isaatti ni bulan. Badii fi amala Rabbiin isaanirraa hin jaalanne irraa of qulqulleessan. Kuni sadarka olâ€™aanaa warroota tawbataniiti.

Sadarkaa 2ffaa: Warroonni kunniin warroota karaa qajeelaa irra deemanii fi jireenya isaanii guutuu tawbaa qabataniidha. Garuu hamtuu nafseen isaanii isaaniif miidhagsitu irraa addaan bahuun itti ulfaata. Niyyatanii fi xiyyeefanoon osoo hin taâ€™in, dhiibbaa nafsee ofii jalatti kufaniiti. Akkuma badii hojjataniin, nafsee ofii ni ajiifatu (ni waqqasu), ijjannoo isaanii ni haaromsuu. â€œMaaliif hojjadhe?â€• jechuun sharrii irratti ni gaabbu. â€œMaaliif hojii gaggaarii hin baayâ€™isne?â€• jechuun wanta gaarii isaan jala darbeef ni gaabbu. Kuni sadarka warra tawbatanii olâ€™aanaadha, garuu sadarkaa 1ffaadhaa gadi. Haalli warroota tawbatanii baayâ€™een kana.

Sadarkaa 3ffaa: warroonni kunniin warroota yeroo muraasaaf tawbaa irra turanii fi ergasii gara badii deebiâ€™aniidha. Fedhiin lubbuu isaanii isaan injifachuun hojii gaarii fi hojii badaa walitti maku. Garuu kana waliinu hojii gaarii dhiisaniif of waqqasu, hojii badaa hojjataniif ni gaabbu. Injifannoo nafsee ofii jalatti kufu. Haa taâ€™u malee, tawbah gara fuunduraatti dabarsuu fi hawwii dheeressuun isaan gowwoomsa. â€œGara fuunduraatti ni tawbadha, umriin kiyya dheeraadha.â€• Jechuun of gowwoomsu. Warri kunniin qarree (qarqara) balaa guddaa qabu irra jiru. Sababni isaas, osoo hin tawbatin duuti isaanitti dhufuun yeroon umrii isaanii dhumachu dandaâ€™a. Ergasii gaabbi faaydi hin qabne gaabbu.

Sadarkaa 4ffaa: Warroonni kunniin warroota yeroo muraasaaf tawbaa irra turanii ergasii nafseen isaanii gara baditti ajajju dabuun fedhii lubbuu miirawaatiin isaan jallisteedha. Osoo tawbaa of hin yaadachisiin badii keessatti taran. Warroota akkanaatiif khaatimaan (xumurri) badaan ni sodaatamaaf. Sababni isaas, gahuumsa badaa dagachuun fedhii qullaaf ni masakaman. Badii hojjachuu malee gahuumsa badaa hin yaadatan.
Namni gamni qooda gaarii qabu nama nafsee ofii jallinna ishii irraa gadi qabee fi gara Rabbiif ajajamuutti deebiseedha. Gara daandii qajeelatti deebiâ€™uun nama Qurâ€™aanaa fi qajeelcha Nabiyyitiin qajeeledha.

Duâ€™aayii Xumuraa

Ø§Ù„Ù„ÙŽÙ‘Ù‡Ù•Ù ÙŽÙ‘ Ø¢ØªÙ• Ù†ÙŽÙ•Ù’Ø³Ù•ÙŠ ØªÙŽÙ‚Ù’ÙˆÙŽØ§Ù‡ÙŽØ§ ÙˆÙŽØ²ÙŽÙƒÙ•Ù‘Ù‡ÙŽØ§ Ø£ÙŽÙ†Ù’ØªÙŽ Ø®ÙŽÙŠÙ’Ø±Ù• Ù ÙŽÙ†Ù’ Ø²ÙŽÙƒÙŽÙ‘Ø§Ù‡ÙŽØ§ Ø£ÙŽÙ†Ù’ØªÙŽ ÙˆÙŽÙ„Ù•ÙŠÙ•Ù‘Ù‡ÙŽØ§ ÙˆÙŽÙ ÙŽÙˆÙ’Ù„ØŸÙŽÙ‡ÙŽØ§
Allaahumma aati nafsii taqwaahaa wa zakkihaa, Anta kheyru man zakkaahaa, Anta waliyyuhaa

wa mawlaahaa.
â€œ**Yaa Rabbii nafsee kootiif taqwaa ishii kenniif, ishiis qulqulleessi, Ati hunda caalaa Kan ishii qulqulleessudha. Ati waliyyi ishiitii fi Kan ishii Tiiksudha.**â€• Sahiih Muslim 2722
Waliyyi jechuun garmalee dhiyoo kan itti taâ€™e.

﴿رَبَّنَا ظَلَمْنَآ أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾

Rabbanaa zalamnaa anfusanaa wa inâ€“llam taghfir lanaa watarhamnaa lanakunanna minal-khaasiriin.
â€œGooftaa keenya! Lubbuu teenya miine jirra. Yoo [Ati] nuuf hin araaraminii fi rahmata nuuf hin godhin, dhugumatti nuti warroota hoongaâ€™an (kasaaran) irraa taana.â€• Suuratu Al-Aâ€™araaf 7:23

Hiika jechootaa: **Rabbanaa-Gooftaa keenya**, **zalamnaa-miine jirra**, **anfusanaa-lubbuu teenya**, **wa in-llam taghfir lanaa watarhamnaa- yoo nuuf hin araaraminii fi rahmata nuuf hin godhin, lanakunanna-dhugumatti ni taana, min-irraa, al-khaasiriin-warroota hoongaâ€™an (kasaaran)**

Guduunfaa
âœˆNamni dhugaan yoo tawbate, mallatooleen tawbaan isaa dhugaa taâ€™uu agarsiisan isarraa mulâ€™atu. Isaan keessaa:
âž»Badii irraa buqqaâ€™uu,
âž» balleesse darbee fooyyessuu. Balleesse ofii fooyyessu jechuun wanta bade tolchuudha.
âž» Tawbaa booda haalli isaa haala duraa caalaa gaarii taâ€™uu
âž» Wanta gaarii dhiisee fi wanta badaa hojjateef gaabbu
âž» Duâ€™a yaadachuun yeroo ofii saamachuu
âž» Haqaa fi warra haqa irra jiru jaallachu
âœˆ Namoonni erga tawbatanii booda sadarkaalee adda addaa qabu. Sadarkaalee kanniin bakka afuritti qoodun ni dandaâ€™ama:
1ffaa-warroota erga tawbatanii booda hanga duâ€™aa karaa qajeelaa irratti gadi dhaabbataniidha. Nafseen isaanii haqa irratti tan tasgabbooftedha (muxmaâ€™inna)
2**ffaa-**Warroota erga tawbatanii booda karaa qajeela qabataniidha. Garuu dhiibbaa nafsee isaanii jalatti kufuun yeroo garii baditti ni taru. Warroonni kunniin warroota hojii gaarii dhiisanii fi hojii badaa hojjataniif of ajiifataniidha. Of ajiifachuun (waqqasuun) tawbaa fi ijjannoo ofii ni haaromsu. Nafseen isaanii nafsee lawwaamah (of ajiifattuu) taateedha.
3ffaa-warroonni kunniin warroota yeroo muraasaaf tawbaa irra turanii fi ergasii gara badii deebiâ€™aniidha. Hojii badaa fi gaarii walitti maku. Tawbaa gara fuunduraatti dabarsu.
4ffaa-waroota yeroo muraasaf erga tawbatanii booda guutumaan guututti baditti deebiâ€™aniidha. Tawbaa quba hin qaban. Fedhii ofii hordofuu malee xumura hojii badaa isaanii itti hin yaadan. Tawbaan yoo of hin dhaqqabin xumurri (khaatimaan) isaanii nama sodaachisa.

Kitaabban wabii
At-Tawbatu Ilallah-fuula 58-60,70-72
[1] https://www.kalamullah.com/repentance.html

[2] Madda olii

Date Created
March 21, 2019
Author
admin